Ο αγροτουρισμός ως παράγοντας τοπικής ανάπτυξης: Η περίπτωση της Ελλάδας

Π.ΤΟΜΑΡΑΣ, Δ.ΛΑΓΟΣ

Στο άρθρο που ακολουθεί, επιχειρείται μια θεωρητική και εμπειρική προσέγγιση στον αγροτουρισμό, ο εννοιολογικός προσδιορισμός και η διάκρισή του από παρεμφερείς έννοιες, με σκοπό να εκτιμηθεί η συμβολή του στην τοπική ανάπτυξη και να προσδιοριστεί ο τρόπος εφαρμογής του στην Ελλάδα με βάση την εγχώρια και διεθνή εμπειρία. Επίσης, αναπτύσσεται το περιεχόμενο, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία εφαρμογής του αγροτουρισμού και παρεμφερών συμπληρωματικών οικονομικών δραστηριοτήτων οι οποίες συμβάλλουν στην ολοκληρωμένη ανάπτυξη μιας αγροτικής περιοχής και περιγράφονται οι μέχρι σήμερα εξελίξεις στον Ελληνικό χώρο, τα προβλήματα και οι προοπτικές για την περαιτέρω ανάπτυξη του αγροτουρισμού.

Λέξεις Κλειδιά: Αγροτικός τουρισμός, αγροτουρισμός, αειφόρος τοπική ανάπτυξη.

Agrotourism as a factor for local development: the case of Greece

P. TOMARAS, D.LAGOS

In this paper, a theoretical and empirical approach to agrotourism, its conceptual definition and its distinction compared to other similar concepts is attempted so as to estimate its contribution to local development and to determine the method of its application in Greece based on the local and international experience. The content, conditions and process of agrotourism and similar economic activities that contribute to the integrated development of rural areas are described. The recent developments in Greece, the problems and the prospects for agrotourism further development are also depicted.

Key - words: Rural tourism, Agrotourism, urban sustainable development.

Η Διερεύνηση των Αναπτυξιακών Χαρακτηριστικών των Ορεινών Περιοχών της Περιφέρειας Πελοποννήσου την δεκαετία του 1990

Π. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ορεινός χώρος της Πελοποννήσου έχει σημαντική βαρύτητα για την περιφέρεια Πελοποννήσου όχι μόνο στο χωροταξικό αλλά και στο γενικότερο αναπτυξιακό επίπεδο. Χρησιμοποιώντας μετρήσεις χωρικών ανισοτήτων εξάγονται ορισμένα βασικά συμπεράσματα όσον αφορά την κλαδική εξειδίκευση των ορεινών περιοχών των εξεταζομενων μικροπεριφερειών. Σύμφωνα με τα εμπειρικά αποτελέσματα η εξεταζόμενη περιοχή παρουσιάζει αδυναμία εξειδίκευσης στη μεταποίηση, στο εμπόριο και στον

Exploring the development factors of the Peloponisos Region mountainous areas during 90's

P. GIANNOPOULOS

The mountainous areas of the Peloponnese are of considerable importance for the Region of Peloponnese, not only for spatial planning but also for development reasons. Using measures of regional inequalities, certain basic conclusions can be deducted concerning the sectoral specialization of the mountainous areas of the micro-regions studied. According to the empirical results, the area examined exhibits a weakness in manufacturing, commerce and tourism, while it is characterized by a strong orientation towards the primary sector, electricity and water

τουρισμό ενώ χαρακτηρίζεται από ισχυρό προσανατολισμό στον πρωτογενή τομέα, στην παροχή ηλεκτρικού ρεύματος και νερού, *στις κατασκευές και στις υπόλοιπες δραστηριότητες του* τριτογενή τομέα.

Λέξεις κλειδία: Ορεινές περιφέρειες, περιφερειακή ανάπτυξη, χωρικές ανισότητες

supply, construction and the remaining activities of the tertiary sector.

Keywords: Mountain areas,regional development, spatial inequalities

Τα ιδιοκτησιακά καθεστώτα της φύσης

Δ. ΚΟΥΜΠΑΡΟΥ

Το πρότυπο οργάνωσης της Φύσης, αποτελεί απεικόνιση του τρόπου ενόρασης της σχέσης Φύσης (φυσικών πόρων) και Ανθρώπου στην κοινωνική του διάσταση. Στην τρέχουσα αντίληψη τη φύσης οι εικόνες που τη συνθέτουν είναι εκείνες των δασών, των ωκεανών, των αλιπέδων, των λιβαδιών, του νερού, της άγριας ζωής, της ατμόσφαιρας. Οι φυσικοί αυτοί πόροι, αποτελούν μία συγκεκριμένη κατηγορία, τους κοινόχρηστους πόρους. Πρόκειται για πόρους, των οποίων η αειφορική λειτουργία τους, λόγω των εγγενών ιδιοτήτων τους εξαρτάται άμεσα υπό το ιδιοκτησιακό καθεστώς στο οποίο υπάγονται. Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να παρουσιάσει τα ιδιοκτησιακά καθεστώτα υπό τα οποία οργανώνεται η Φύση (οι κοινόχρηστοι πόροι) εστιάζοντας κυρίως στο καθεστώς της κοινής ιδιοκτησίας.

The natures properties status

D. KOUMPAROU

The strategy plans about the use of the Nature are according *to the perception of the relationship between Nature (natural* resources) and Man in his social dimension. In the running apprehension, forests, oceans, fisheries, meadows, water, *the wild life, the atmosphere are the main components of the* Nature. These natural resources constitute a concrete category of resources, the common pool resources. Their sustainability *depends on the property status under they function. This paper* presents the three status property of these resources, focusing on the status of the common property.

Ανάπτυξη εξειδικευμένου σε εφαρμογές περιβαλλοντικού σχεδιασμού στην Παράκτια Ζώνη χωρικού συστήματος στήριξης αποφάσεων

Κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Στην εργασία αυτή παρουσιάζεται ένα χωρικό σύστημα στήριξης αποφάσεων (ΧΣΣΑ), το οποίο εξυπηρετεί ανάγκες περιβαλλοντικού σχεδιασμού και εστιάζεται στον ελληνικό

Development of a specialized Spatial Decision Support System for coastal environmental planning purposes.

K.DIMITRIOU

In this paper the development of a specialized Spatial Decision Support System (SDSS) is described. The system serves environmental planning processes and it focus on the greek coastal zone. The SDSS is based on a methodological framework that takes advantage of state of the art techniques

παράκτιο χώρο. Το ΧΣΣΑ στηρίζεται σε ένα μεθοδολογικό πλαίσιο το οποίο εκμεταλλευόμενο τεχνολογία αιχμής, παρέχει υποστήριξη και δίνει επιχειρησιακές λύσεις. Το όλο σύστημα αποσκοπεί στην στήριξη των αποφάσεων σε πολλαπλά επίπεδα τόσο κάθετα όσο και οριζόντια.

Λέξεις Κλειδιά: Τεχνητή νοημοσύνη, Συστήματα Στήριξης Αποφάσεων, Χωρική ανάλυση.

and guarantees the extraction of operational solutions. The system is suitable to support decision making in various administrative levels.

Keywords: Artificial intelligence, Decision support systems, Spatial Analysis

Δείκτες Βιώσιμης Ανάπτυξης σε Τοπικό Επίπεδο στην Ελλάδα. Εργαλείο Αξιολόγησης και Προγραμματισμού.

Κ.ΜΠΙΘΑΣ, Α.ΚΑΡΑΓΑΝΝΗΣ, Γ.ΚΟΖΥΡΑΚΗΣ, Α.ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ

Το αίτημα για βιώσιμη ανάπτυξη έχει οδηγήσει σε μια συστηματική επιστημονική προσπάθεια για την δημιουργία δεικτών που απεικονίζουν και αξιολογούν την βιώσιμη ανάπτυξη ενός κοινωνικοοικονομικού συστήματος. Η προσπάθεια αυτή αντανακλά την ανεπάρκεια των παραδοσιακών δεικτών αξιολόγησης της κοινωνικής ευημερίας (ΑΕΠ, Προστιθέμενη Αξία, κτλ.) να ενσωματώσουν τους στόχους και τις διαστάσεις της βιώσιμης ανάπτυξης.

Η παρουσιαζόμενη έρευνα αφορά μια προσπάθεια δημιουργίας ενός συστήματος δεικτών βιώσιμης ανάπτυξης που θα αξιολογεί αυτήν σε τοπικό επίπεδο με ειδικότερη εφαρμογή τους στους Ελληνικούς Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Έτσι, δημιουργούνται δείκτες που απεικονίζουν το επίπεδο βιώσιμης ανάπτυξης και οι οποίοι μπορούν να χρησιμοποιηθούν σαν εργαλεία προγραμματισμού και αξιολόγησης. Προκειμένου να αντιμετωπισθούν οι ανάγκες της Ελληνικής πραγματικότητας επιχειρήθηκε η δημιουργία κατάλληλου μεθοδολογικού πλαισίου δημιουργίας δεικτών.

Λέξεις Κλειδιά: Βιώσιμη Ανάπτυξη, Δείκτες Βιώσιμης Ανάπτυξης, Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Προγραμματισμός,

Indicators for sustainable development at the local level in Greece. An evaluation and planning instrument

K.BITHAS, A.KARAGANNIS, G.KOZYRAKIS, A.CHARALAMPOUS

The concept of sustainable development has induced a systematic scientific endeavor for its operationalization and practical application. This endeavor, among others, has been taken the direction of creating indicators for evaluating and describing sustainable development. This endeavor partially reflects the inadequacy of traditional indicators (GNP, value added etc.) to cover all aspects of sustainable development. The present paper concern sustainable development indicators at local level and especially on the level of local communities in Greece. The relevant indicators could be used for planning and evaluation purposes and therefore they may be useful policy tool.

Keywords: sustainable development, indicators of sustainability, planning for sustainable development, evaluation of sustainable development, local planning

Αξιολόγηση.

Χαρτογραφικές μέθοδοι υπολογισμού χωρικών δεικτών με χρήση GIS, ακρίβεια και σφάλματα χωροπληθών χαρτών: Εφαρμογή σε δημογραφικούς δείκτες και δείκτες κάλυψης γης

Γ.ΚΑΤΣΙΟΣ, Α.ΤΣΑΤΣΑΡΗΣ

Οι διαστάσεις της χαρτογραφικής επικοινωνίας έχουν πολλαπλασιαστεί κατά τα τελευταία χρόνια. Οι παραδοσιακές μεθοδολογίες της θεματικής χαρτογραφίας μεταβάλλονται σε ειδικές ψηφιακές τεχνικές οι οποίες με την υποστήριξη της γεωπληροφορικής, αναδεικνύονται ως νέα μεθοδολογικά εργαλεία που συμβάλλουν αποτελεσματικά στο πεδίο της χωρικής ανάπτυξης.

Ωστόσο, στις μεθοδολογίες χωρικής ανάλυσης και στο βαθμό κατά τον οποίο βασίζονται ειδικά στη χρήση χωρικών δεικτών, εντοπίζονται ορισμένοι σημαντικοί κίνδυνοι (χαρτογραφικής και μεθοδολογικής) αστοχίας που οφείλονται τόσο σε παραμέτρους χαρτογραφικής ακρίβειας, όσο και σε σφάλματα υπολογισμού της τιμής των δεικτών, με τυπικό παράδειγμα τους χωροπληθείς χάρτες.

Στόχος της εργασίας είναι η σύνθεση μίας εναλλακτικής πρότασης η οποία αφορά σε χαρτογραφικές μεθοδολογίες κατασκευής χωρικών δεικτών, με την υποβοήθηση των συστημάτων γεωγραφικών πληροφοριών. Επιλέγονται δύο ομάδες απλών, αλλά τυπικών και αντιπροσωπευτικών δεικτών, σε σχέση με την αναγκαιότητα υιοθέτησης χαρτογραφικών μεθόδων για την κατασκευή τους. Η πρώτη ομάδα αφορά σε δύο χωρικούς δείκτες με διαδεδομένη χρήση στο χώρο των δημογραφικών αναλύσεων: «Οικιστικός χώρος ανηγμένος στη στατιστική μονάδα χωρικής αναφοράς» και «Πληθυσμιακή πυκνότητα ανηγμένη στον καθαρό οικιστικό χώρο», ενώ η δεύτερη συμπεριλαμβάνει δύο χωρικούς

Cartographical methodologies in calculating spatial indicators supported by GIS, accuracy and errors on choropleth maps: Applications in demographic and land use indicators

G.KATSIOS, A.TSATSARIS

Within a decade, the dimensions of cartographic communication have multiplied due to the developments in geo-informatics. It has also been noted that the transformation of the traditional cartographic methodologies into special aspects of digital communication, supported by Geographical Information Systems, has led to new techniques that have been considered to be effective methodological tools in the field of spatial development.

However, the current methodologies of spatial analysis and specially those who are based on the use and representation of spatial indicators include the risk of cartographical and methodological errors. These errors are due to parameters of cartographical accuracy, as well as to parameters in the calculation of the indicators. A typical example of these concerns the choropleth maps (spatial density maps).

The main goal of the study is the compilation of an alternative proposal, concerning cartographic methodologies of the calculation of spatial indicators supported by Geographical Information Systems. Two groups of indicators, simple but typical and representative of their construction methods, are selected. The first group includes two spatial indicators, quite widespread in the field of demographic analysis: "Built-up areas referred on statistical units" and "Population density referred on the pure built-up areas". The second croup includes two indicators related to land use: "Analytical land cover referred on spatial units" and "Agricultural land per capita referred on spatial units"

δείκτες που σχετίζονται με την εδαφική κάλυψη και τις χρήσεις γης: «Αναλυτική κάλυψη γης στη χωρική μονάδα αναφοράς» και «Κατά κεφαλήν αγροτική γη στη χωρική μονάδα αναφοράς»

Χωρο-χρονική ανθρώπινη συμπεριφορά και πρότυπα μετακίνησης: Η περίπτωση των φοιτητών στην πόλη του Βόλου

Φ.ΜΟΥΣΤΟΥ, Γ.ΦΩΤΗΣ

Στόχος του άρθρου είναι να διερευνηθεί πως από τη δυναμική της ημερήσιας δραστηριότητας μπορεί να εντοπιστεί η δομή των ανθρώπινων μετακινήσεων σε σχέση με την βασική επιλογή κινητικότητάς τους, δηλαδή την κατοικία. Το πρόβλημα ήδη αποτελεί αντικείμενο μελέτης για την γεωγραφία και τις έρευνες μεταφορών. Στο πλαίσιο της προτεινόμενης μεθοδολογίας, για τον εντοπισμό των ημερήσιων προτύπων μετακίνησης βασισμένων στην δραστηριότητα πραγματοποιείται συγχώνευση των επιστημονικών περιοχών χρήσης χρόνου και χωρικής ανάλυσης. Η εφαρμογή του αφορά στην ανάλυση της διαχρονικής ημερήσιας μετακίνησης και στον εντοπισμό του καθημερινού χώρου δραστηριότητας των φοιτητών στην πόλη του Βόλου μέσα από τον προσδιορισμό της χωρικής έντασης και συγκέντρωσης τους.

Λέξεις Κλειδιά: Χωρική ανθρώπινη συμπεριφορά, ανάλυση δραστηριότητας, έρευνες χρήσης χρόνου, ημερολόγια δραστηριότητας και ανάκλησης, χώρος δραστηριότητας, ανάλυση σημειακού πρότυπου.

Spatiotemporal human behavior and locomotion patterns: The case of students in the city Volos, Greece

F.MOUSTOU, Y.FOTIS

The problem of space-time human behaviour is currently a very active subject of research in the geography and transportation literature. The main objective of this study is the investigation of the factors that configure the dynamics of in-the-city individual locomotion through the tracing of daily movements and with respect to a specific set of destination alternatives, originated by the place of residence. According to the proposed methodological framework, an activity-based model of daily locomotion of a specific socio-economic group can be defined through the combined utilisation of methods and techniques from the scientific fields of Use of Time and Spatial Analysis. In this respect, the application deals with the spatio-temporal analysis of diachronic daily locomotion and the definition of the space of activity through the determination of space-time intensity and concentrations and is based on questionnaire data obtained by students in the city of Volos, Greece.

Key Words: Spatial Human Behavior, Activity Analysis, Time Use Studies, Recall and Activity Diaries, Activity Space, Point Pattern Analysis.